

Stručný přehled stavebního vývoje chrámu sv. Víta

Přiznejme, že většinou si neuvědomujeme, nebo ani nevíme, že dnešní jedinečná silueta Pražského hradu s výraznou dominantou dvojvěží svatovítského chrámu je z pohledu historika velmi mladá. Stavební vývoj samotného chrámu je velmi rozsáhlý (především co do času = 585 let!) a uvedená kniha mu věnuje 36 stran. Pokusím se vypsát aspoň chronologický vývoj, kde se teprve v závěru dozvíme, odkdy se vlastně Pražský hrad vypíná k nebi v té dnešní podobě.

"... po zralé úvaze a s úplným souhlasem šťastné paměti někdy Jana, krále českého, rozhodli jsme kostel Pražský od základu postaviti, velkolepě vybudovati a velmi nákladným dílem po zásluze zvelebiti."

Z listu pražského arcibiskupa Arnošta z Pardubic.

1341 - v říjnu založen (finančně ovšem naprosto nedostačující) stavební fond, sestávající z desátek a šlechtických darů. Arcibiskup Jan z Dražic se stavbou nesouhlasil. Teprve po jeho smrti a s nástupem arcibiskupa Arnošta z Pardubic se poměry obrátily a stavební fond posílila i církev.

1344 - zahájeny stavební práce. Místo bylo vybráno mezi klášterem sv. Jiří a královským palácem a byl položen základní kámen. Stavbu svěřili mistru Matyášovi, který již dávno předtím v Arrasu pečlivě kreslil stavební plány. Začal stavět základy na několika místech zároveň.

1352 - zemřel Matyáš z Arrasu, stavba musela být zastavena.

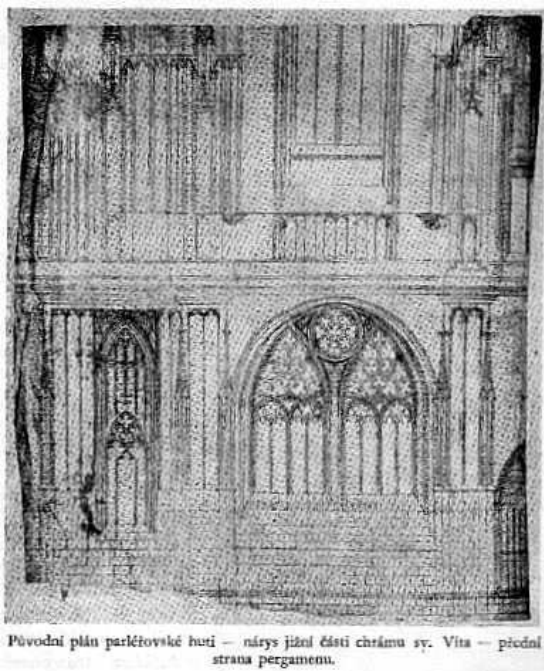
1353 - císař požádal o nástupnictví Jindřicha z Gmundenu. Ten pro své stáří navrhl pověřením stavby svého syna, kterému tak jako tak pomůže kreslit a bude mu ve všem radit. Téhož roku s ním tedy z Gmundu do Prahy přichází syn Petr, tříadvacetiletý kameník, nazývaný Parlěř.

1368 - Petr Parlěř zahájil stavbu klenby nad hlavní chrámovou lodí. Stavba hořejší části kostelního kůru trvala přes dvě desetiletí.

1385 - dokončena klenba nad vnitřní částí kůru. V říjnu téhož roku byla tato část chrámu slavnostně posvěcena 3. arcibiskupem pražským Janem z Jenštejna.

1392 - po téměř půlstoletém stavění kůru byl položen základní kámen k další (dlouhé) části kostela, a to nejdříve poblíž kůru, kde měl být nový hrob sv. Víta.

1396 - přeneseno tělo sv. Víta do nového chrámu, započato bourání zbytku starého kostela, aby bylo místo pro stavbu věže.

1407 - přibl. tohoto roku se po smrti Petra Parléře ujímá stavby jeho syn Jan. Z dalších stavitelů je znám již jen kameník jménem Petr, který stavbu řídil prakticky až do smrti krále Václava IV. (+18. 8. 1419)

1418 - stavba s konečnou platností přerušena, věž zůstala nedokončená, dosahovala výšky kůru a byla provizorně pokryta šindelem. Tak měla přečkat zlé časy. Stavba tak stála téměř celé století. V zemi nebyl ani potřebný klid, natož peníze.

1509 - obnovení stavebních prací, peníze však vystačily jen nakrátko.

1512 - stavba opět zastavena.

1541 - obrovský požár zničil řadu malostranských domů až ke Klárovu. Od ohniska požáru pak vítr hnal oheň i vzhůru do podhradí, odtud pak oheň přešel na královský palác, chrám i klášter sv. Jiří. Při obnově královských komnat dal král Ferdinand opravit poškozené části kostela, opravit a podezdít i věž, která byla zakončena galerií a bání.

1673 - další pokus o dostavění chrámu, k novému dílu (záměr byl již v tehdy běžném barokním slohu) položen i základní kámen.

1729 - byly dokončeny stavební plány (pod vedením Ferdinanda Sochora, prof. pražské stavovské inženýrské školy), k provedení díla však již nedošlo.

1859 - Vznik Jednoty pro dostavění chrámu. Opravy staré části kostela provedl stavitel Josef Kranner.

1929 - Teprve po sedmdesáti letech, tedy až ve 20. století, dostal chrám sv. Víta dnešní podobu - nový projekt Josef Mocker, stavitel Kamil Hilbert. V tomto roce byla spojena nová západní část chrámu se starou západní a tím bylo celé dílo dokončeno.

Podle knihy: Jiří Stretti, Divy staré Prahy, kap. Ve znamení hrotitého oblouku. Ilustrace Vojtěch Kubašta. Vyšlo v MF, Praha 1958